

ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ

E-mail: prosvita_kmo@ukr.net

21 (246)
листопад
2016 р.

За вас правда, за вас слава і воля святая!

Газета Криворізького міського об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка

НАШІ САЙТИ: www.kmpzt.org.ua і www.pprosvita.at.ua

ЧИТАЙТЕ В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

- Від Олега ПАВЛОВА – про те, як посадовці «Криворіжгазу» дурять криворіжців.
- Про Дмитра ЯРОША, який разом із побратимами прогнозував цю війну.
- Про дротове радіо на Криворіжжі та радіомовлення 20-30-х років часів Радянського Союзу.
- Про те, що за такої поведінки місцевої влади можна припустити, що журналістів будуть пакувати в «автозак» або відстрілювати.
- Про календар КРИВОРІЖЖЯ на листопад та іншу інформацію.

Коли ж владці сільського Криворіжжя будуть служити громадам і громадянам?

У понеділок, 7 листопада, відбулася робоча зустріч членів громадської ради Криворізького району під керівництвом її голови Інни ІВАНЧЕНКО, де були обговорені найактуальніші питання з числа тих, які потребують якомога швидшого вирішення. За активної участі, зокрема, - депутата районної ради (і активістки Криворізького міського правозахисного товариства) Світлани ДЬЯКОВОЇ, представників Лозуватської сільради Ніни ЛІЧМАН і Марії ШЕВЧЕНКО, Шевченківської (Орджонікідзеньської) сільради - Майї ВАСИЛЕНКО і Олексія ТРИГУБА та інших активістів.

За інформацією Ніни ЛІЧМАН, на території Лозуватської сільради смертність приблизно в 2,5 рази перевищує народжуваність і там є великі проблеми з наданням жителям своєчасної швидкої допомоги із подальшим ефективним лікуванням. Однак найбільше здивувало те, що керівництво як районної ради, так і районної державної адміністрації фактично усунулось останнім часом від повноцінного висвітлення на інтернет-сайті своєї роботи замість того, щоб зробити її справді відкритою, без приховування від людей. Та всі мають знати, що приховування такої інформації свідчить про найголовніше: тут укорінилась корупція, котра дуже добре розвивається якраз в тіні, в темряві, подалі від людських очей. І в такому випадку годі й говорити про те, що керівники районного рівня справді переймаються інтересами громад і людей, які потребують термінової допомоги. А вона потрібна в тому числі як у вирішенні питань вивезення накопичених у великій кількості промислових відходів, так і в ефективній діяльності правоохоронців (починаючи з дільничних інспекторів поліції), щодо належного унормування роботи бібліотек та інших, не торкаючись уже земельних відносин, які, здається, криком кричать про термінове розв'язання проблем.

Поки що громадська рада, вислухавши виступи, вирішила направити інформаційні запити в різні інстанції, а 25 листопада їх розгляне та прийме рішення з тих питань, що підіймалися.

Сергій ЗІНЧЕНКО

Цього року Криворізьке міське правозахисне товариство як партнер в Кривому Розі та в Криворізькому районі Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини DOCUDAYS.UA інформує про те, що в період з 21 листопада по 10 грудня проводи-

тиме демонстрацію кінофільмів за програмою, яка подається нижче.

21 листопада в конференц-залі готелю «АВРОРА» (за адресою проспект Металургів, 40) відбудеться прес-конференція з нагоди відкриття Мандрівного фестивалю документальних фільмів про права людини DOCUDAYS.UA - початок о 14.00

DOCUDAYS.UA у Кривому Розі

Публічні покази фільмів із подальшим обговоренням переглянутого відбуватимуться:

22 листопада о 14.00, 25 листопада о 15.00 та 26 листопада о 10.00 та 6 грудня о 15.00 – у головному корпусі Криворізького економічного інституту Київського національного економічного університету ім. Вадима ГЕТЬМАНА за адресою: вул. Медична, 16. А 9 грудня тут проходиться не тільки мандрівний фестиваль з показом фільмів, а ще й семінар на тему «Тепло- та енергозбереження».

30 листопада о 13.00 – в гуманітарному корпусі Криворізького педагогічного інституту за адресою: проспект Гагаріна, 54;

8 грудня – в міській бібліотеці №7 за адресою: вул. Січеславська, 7 – о 13.00

Крім того, кінопокази під час мандрівного фестивалю із наступним обговоренням переглянутого також відбуватимуться у окремих закладах:

22 листопада – в Індустріальному коледжі Криворізького національного університету;

24 листопада відбудеться кінопоказ із подальшим обговоренням переглянутих фільмів жителями села Недайвода Криворізького району;

2 грудня - у головному корпусі Криворізького економічного інституту Київського національного економічного університету ім. Вадима

ГЕТЬМАНА;

3 грудня в конференц-залі готелю «АВРОРА» буде проведено круглий стіл на тему: «Дотримання прав людини в Кривому Розі. Практика ведення судових справ Криворізьким міським правозахисним товариством і адвокатами з Кривого Рогу»;

5 грудня – в приміщенні Криворізького факультету Дніпропетровської академії внутрішніх справ;

7 грудня – у спеціалізованій школі № 70 міста Кривого Рогу.

Ще один кінопоказ протягом цього мандрівного фестивалю відбудеться 27 листопада у військовому містечку мікрорайону «Макулан».

СЛІДКУЙТЕ ЗА АФІШАМИ,
які будуть за тиждень до початку фестивалю і де буде інформація про публічні демонстрації.

За довідками просимо звертатися до координатора мандрівного фестивалю Олександра ЧИЖИКОВА телефоном: 098 – 893 – 42-93.

Ті з вас, шановні читачі, хто хоча б інколи дивиться американське кіно, не могли не помітити, як люблять в Голівуді Феміду, скільки уваги та поваги до тих персонажів, які борються за законність та справедливість. Та воно й не дивно! Америка так і залишилася б назавжди країною каторжників, якби там не запанував закон. Не почали б почувати себе в безпеці

Адвокати Лукавого

чесні громадяни, не розвинулася б могутня індустрія, не попливли б по океанах судна розміром у два футбольні поля, не полетіли б за межі Сонячної системи космічні кораблі... Зло здатне відтворювати тільки зло. І це - така ж аксіома, як

те, що кішка народжує кошенят, а собака -собачат. Можна і треба знаходити пояснення злочинам та беззаконню, але не можна шукати виправдання для них. Це від Лукавого. Ані недосконалість законодавства (а де воно досконале?!), ані складність здобуття доказів, ані війна з економічними негараздами не можуть виправдати жодного випадку непокараного злочину. Бо все якраз навпаки: через беззаконня і рівень життя ганебний, і державна скарбниця порожня, і Майдан спалахнув, і війна почалася та й досі триває... Все, що ми з гнівом обговорюємо вдома та на вулиці та називаємо якимсь віковичним прокляттям України, насправді є звичайнісіньким кримінальним злочином, тільки - проігнорованим, забреханим тими, хто має право та обов'язок припинити злочинний й покарати злочинця.. Сюжет

художнього фільму я запам'ятав надовго, хоча бачив картину не з самого початку і назви її не знаю...А він - про далеке від нас Чикаго в далекому 1931-му році. На лаві підсудних - легендарний гангстер, грабіжник, сутенер та вбивця Альфонсо КАПОНЕ. Але судять його не за чотири сотні організованих вбивств, не за чотири десятки таких, де він брав участь особисто, не за розбійні напади і терор, яким він вкрив місто. Обвинувачення пробує довести всього тільки несплату податків у вигаданому задля прикриття мебльовому бізнесі на суму, що є готівкою в кишені підсудного. І у вирішальний момент слідчий по справі дізнається від інформаторів, що список присяжних став відомий бандитам. Всіх доказів - клаптик паперу з прізвищами. Але слідчий іде з ним до судді, намагається його перекопати, що з людьми вже

«попрацювали» і об'єктивного вердикту не буде. Та суддя не може порушити процедуру, не може відмовити присяжним в їхньому праві на участь у правосудді тільки на підставі клаптику паперу з їх іменами. Чудова гра акторів дозволила мені, глядачеві, відчутти весь жах безсилля перед відкритим і зухвалим злом, відчутти відчай чесних людей. Та в останні декілька хвилин перед початком процесу суддя знаходить вихід з глухого кута: присяжні, чия неупередженість під сумнівом, переміщуються в інше судове засідання, а в процес КАПОНЕ запрошуються присяжні, які точно не «оброблені» мафією. Злочин доведено, суддя відмовляє захисту в компромісному варіанті з величезним штрафом. Вирок -11 років ув'язнення і конфіскація майна. Імперія КАПОНЕ за декілька років зруйнувалася без гваряра, сам він тяжко хворів під час відсидки і помер «не при

(Закінчення на 2 стор.)

Відсьогодні кожна 4-та пісня на радіо має лунати українською мовою

Вступає в силу закон про квоти на українськомовні пісні в радіоэфірі. Верховна Рада проголосувала за закон, який встановлює 35-відсоткові квоти для пісень українською мовою в радіоэфірі. За законопроект за основу та в цілому № 3822-Д проголосували 268 народних обранців. Це означає, що вже сьогодні кожна четверта пісня на українському радіо буде лунати українською мовою.

Від сьогоднішня телерадіоорганізація при здійсненні радіомовлення повинні забезпечувати частку пісень державною мовою не менше 35% від загального обсягу пісень, поширених протягом доби, зокрема, не менше 35% від загального обсягу пісень, поширених у кожному проміжку часу з 7.00 до 14.00 та з 15.00 до 22.00 години. Передбачається, що розмір частки пісень українською мовою та мовами Євросоюзу має, — бути зазначений у ліцензії радіостанції. До того ж, у законі сказано, що «телерадіоорганізація при здійсненні радіомовлення забезпечують не менше 60% добового обсягу ведення передачі, в тому числі новинно-аналітичних блоків, розважальних передач (дикторами, ведучими радіопередач) державною мовою». Після введення документа в дію перевага у видачі ліцензій надаватиметься тим радіостанціям, які погодяться збільшити частку українськомовного продукту на 5% і більше. Закон про внесення змін до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (щодо частки пісень державною мовою в музичних радіопрограмах і радіопередачах) передбачає перехідний період. Зокрема, протягом першого року з моменту набуття чинності частка пісень державною мовою становитиме 25%, починаючи з другого року — 30%. З третього року частка становитиме 35%.

Сайт газети «День»,
8 листопада 2016 року

Двічі жителі будинку №5, що на проспекті 200-річчя Кривого Рогу, зверталися із заявою до керівництва ПАТ «Криворіжгаз». Спочатку — з проханням про встановлення індивідуальних (квартирних) лічильників газу, а потім (це коли «Криворіжгаз» по-злодійському, вночі, взявся встановлювати загальнобудинкові лічильники) — з вимогою не встановлювати такий лічильник, а встановити прилад обліку в кожному окрему квартиру.

ЦІНА ОБМАНУ - В ТАРИФІ НА ГАЗ

І нарешті регіональна газова компанія «Криворіжгаз» дозволила собі опуститися до прохань та вимог споживачів і надіслала офіційну відповідь, підписану директором з капітального будівництва Є. РИЧКОЮ. Причому відповідь ця — не банальна відписка, а яскравий приклад бюрократичної майстерності в епістолярному жанрі. Отже:

«Розглянувши Ваше колективне звернення до ПАТ «Криворіжгаз» щодо встановлення індивідуальних або будинкових приладів обліку за адресою (...), повідомляємо наступне...». Уже в цьому, першому, абзаці є маніпуляція. Бо в колективному листі (вхід №24649, 08.09.2016 р.) йде мова про те, що жителі будинку КАТЕГОРИЧНО ПРОТИ ВСТАНОВЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОБУДИНКОВОГО ЛІЧИЛЬНИКА газу й наполягають на встановленні індивідуальних, квартирних приладів обліку.

Далі автор офіційної відповіді посилається на Закон України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу». Зокрема, він нагадує про те, що «КРИВОРІЖГАЗ» як суб'єкт господарювання, який здійснює розподіл природного газу на відповідній території, ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ВСТАНОВЛЕННЯ ЛІЧИЛЬНИКІВ ГАЗУ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ, що проживає в квартирах і в приватних будинках. Де газ використовується лише для приготування їжі, — ДО 1 СІЧНЯ 2018 РОКУ. — До речі, незайве нагадування.

А ось на наступну цитату з закону прошу звернути увагу: ми її порівняємо із висновком. Який зробив Є. РИЧКА наприкінці

офіційної відповіді. Мова йде про джерела фінансування. Закон зазначає три джерела: 1) Кошти суб'єктів господарювання, що постачають газ (в нашому випадку це «Криворіжгаз»); 2) Кошти відповідного бюджету (в нашому випадку — бюджету Кривого Рогу); та 3) Інші джерела, не заборонені законом.

Тут же автор відповіді подає таке роз'яснення ситуації:

«На сьогодні фінансування робіт з оснащення лічильниками газу населення здійснюється ЗА РАХУНОК КОШТІВ газорозподільних підприємств,

кумент.

Так, жоден із ЖЕКів не має права відмовити Оператору ГРС у встановленні загальнобудинкового лічильника, якщо цю ідею-маячню фінансує сам оператор. І то справді так, ЖЕК, можливо, і не зможе відмовити, керуючись самопроголошеним Кодексом («ми зробимо вам таку пропозицію, від якої ви не зможете відмовитися»), а ось співласники багатоквартирного будинку — можуть і навіть повинні це зробити! Звичайно ж, після довготривалої п'ятики чи, скажімо, після того, як з усьо-

«Якби депутати думали про українську економіку і про рідну валюту...»

Трохи про готівку наших народних обранців. Вони задекларували 12 мільярдів гривень, закопаних у трилітрові банки, набитих у матраці, схованих у гроби з мощами та заощаджені в інші протиприродні способи. Якби депутати думали про українську економіку і про рідну валюту і поклали б цей кеш на гривневі депозити, наприклад, під 20% річних (як у «Приваті») і через рік теж залишили ці відсотки у банку... Це дало б близько 0,12% до українського ВВП. А якби банки змогли за рік залучити під цю суму вигідні короткі кредити для економіки і повернути їх, то ця сума була б ще більшою. Кумулятивний ефект додав би до української економіки додаткові піввідсотка до зростання ВВП. Тоді як цього року очікують зростання 1-1,5%. Хай фахівці виправлять мене.

Але навіть самі відсотки з цієї суми, які б продовжили працювати в економіці, — це плюс 58 гривень на рік до ВВП на душу населення. Або - 20 тисяч робочих місць із зарплатою в 10 тисяч гривень на місяць. Або - виплата пенсій 130 тисячам пенсіонерів упродовж року.

Я вже мовчу про ефект, який матиме такий захід готівки з рук у банки для фінансової стабільності, якщо врахувати обмін доларів, для того, щоб зробити гривневий вклад. Ну і звісно, податки з такої кількості майна зменшать дефіцит бюджету.

А тепер згадаймо, що ми порохували лише кеш депутатів, не згадуючи декларацій урядовців, прокурорів, суддів, керівників місцевих адміністрацій...

Євген СОЛОНІНА,
репортер радіо
«Свобода».

2 листопада, Facebook.

(Закінчення.
Початок на 1 стор.)

справах» вже після звільнення. Історія, безумовно, зберегла імена судді і слідчого, тільки я їх не запам'ятав. Нехай так і залишаються просто Суддею і просто Слідчим. Вони зробили свою роботу, правосуддя відбулося і ненажерливий кривавий звір перетворився спочатку в руйну, а потім — у гній, яким він по суті своїй був від самого народження. Америка вдячна, а я, який ніколи не був у Америці, вдячний за чудовий приклад ще більше, бо для США все розказане є історією, а для України — хіба що майбутнім...

Третього листопада в суді Металургійного району відбулося третє засідання за адміністративним позовом прокурора Криворізької прокуратури №1 Василя БОЖЕНЮКА про притягнення до відповідальності слідчого районної поліції Віталія ГОЛУБИЧЕНКА за бездіяльність. І прокурор, і слідчий — молоді люди, яким ще довго жити в країні, що ми збудували. Їхня юридична освіта залишає дуже мало шансів на працевлаштування за кордоном. І суддя СКОТАР, що розглядає скаргу, — теж молода людина. Не впертий у своїх юридичних знаннях слідчий найняв собі адвоката Богдану УМАНЕЦЬ, теж молоду жінку. Тільки слухачі, що були присутні в залі, у більшості були

Адвокати Лукавого

— люди літні. Слідчий «абсолютно нової української поліції» абсолютно нічим не відрізняється від звичного радянського міліціонера: похмурий погляд, не розвинута мова, зухвалість поведінки, необгрунтованість та безапеляційність міркувань. Вони і форму не носять з тієї причини, що посада на лобі написана. «Дію виключно в межах Кримінально-процесуального кодексу!» — це все, що він міг із себе вичавити. Набагато цікавішою була пані адвокат. Ні, вона не довела, що слідчий сумлінно виконує свої обов'язки, проводить всі необхідні слідчі дії, достатні для з'ясування істини, робить обгрунтовані висновки... Вона пішла іншим шляхом, стверджуючи, що прокурор некомпетентно написав скаргу і навіть не довів, що саме ГОЛУБИЧЕНКО є слідчим якраз у цьому кримінальному провадженні. Думка здалася б мені чудовою і несподіваною, якби я не знав, задля чого вона вигадана. Ну а сам скаргник? Його аргументи були обгрунтовані вимогами того ж КПК і звичайнісінькою логікою. І розмовляє він краще, і на вигляд охайніший. Йому вже можна не тільки задавати запитання, але й отримувати відповіді. Поки суддя радився сам із собою, моє перше

запитання було про те, чи є в Україні практика подібних оскаржень. Він чесно зізнався, що не знає, а треба подивитися в держреєстрі. Я подивився — нема! Та мене це не здивувало, бо багаторічне спілкування з працівниками «моєї» Саксаганської (нині третьої міської) прокуратури вже переконало: своєї ролі у відновленні законності вони не бачать, робити нічого не збираються. І тоді виникло друге запитання до молодого працівника Першої прокуратури: подати позов Вам наказало керівництво чи то була Ваша ініціатива? Відповідь, що його, і я маю вірити, бо в іншому випадку керівник прокуратури сидів би поруч у залі суду. І начальник слідства теж мав би бути присутнім тут, якби не з його наказу ігнорувалися правопорушення, псувалися одна за одною сотні справ. То що, і один у полі воїн? Таких поодиноких воїнів у залі суду — людей з двадцятіро, вони — тільки слухачі, громадські активісти, які вже втомилися від беззаконня. Учасні в процесі вони не беруть, в поліції або в прокуратурі не працюють. Але в результаті оскарження вони зацікавлені більше за всіх. І це — цікавий розклад сил, особливо якщо згадати, що суд виносить рішення від імені держави, тобто — від імені

тих самих активістів, заявників, потерпілих, свідків; словом, — від усіх нас. І суд ухвалив: надати час заявникові для усунення недоліків, які вигдав адвокат. На даному етапі криворізького життя її величність Процедура знов перемогла законність. Правосуддя не відбулося. І я бачив нестримну радість судді, що хоча б сьогодні розглядати справу по суті не доведеться. А там — як Бог дасть!

Я мимоволі, так би мовити, влазю в чужу епархію, звертаюся до Бога, хоча не є ані папстором, ані навіть примірним прочанином. Є у ЛЕРМОНТОВА такий рядок: — «Тому судья лишь Бог да совесть». Якимось чином слова «Бог» і «совість» опинилися поруч зі словом «суддя», що для мене є вкрай дивним. А якщо суддя використає всю свою професійність, аби зробити чорне білим, забрехати злочин і не відновити законність? Яка роль тоді залишиться за Богом та нашою совістю? Скажете, граюся зі словами?! А скільки таких рішень та вироків, де «так» не є «так», а «ні» не є «ні», де все схоже на правду, але насправді — від Лукавого?! Беру на себе відповідальність стверджувати, що всі, хто бачить мету своєї професійної діяльності у потаканні злочинам та злочин-

цям (слідчі, дільничі інспектори, прокурори, судді...), служать ворогу роду людського, є адвокатами Лукавого. Через них страждають та гинуть невинні, занепадає Україна. Тому і опираються так послідовно поліція з прокуратурою створенню громадських рад, що останніми буде в короткий термін узагальнено досвід тисяч громадян та підтверджено: правоохоронні органи працюють виключно на самообслуговування і до законності ніякого відношення не мають.

Закликати до совісті злочинців — марно. Треба досягати дієвих, кваліфікованих, по-справжньому правосудних рішень у кожному процесі. Якщо відбудеться ще одне засідання з описаного мною приводу, якщо буде винесено рішення, я обов'язково про нього розкажу. Розкажу правду, якою б вона не була. А суть справи, яку так послідовно і вперто відмовляється розслідувати слідчий, я оминаю навмисно. По-перше, таких «подвигів» за нашими слідчими чимало, по-друге, якщо суд не дійшов до розгляду суду по суті, то не варто і мені про те писати... Ось він, на фото (світлина на 1 стор.), триголовий дракон, що левить на шляху країни до цивілізації. Дві голови з'ясовують відносини за допомогою третьої. Або — роблять вигляд, що з'ясовують.

Леонід БАГАШВІЛІ

РАДІОМОВЛЕННЯ В КРИВОМУ РОЗІ

У цих двох матеріалах на сторінці – коротка розповідь про технічну основу радіомовлення в Кривому Розі. У першому – з нагоди 90-річчя дротового радіомовлення, а в другому – про те, як розвивалося ефірне та дротове радіо на Криворіжжі від часів функціонування першої радіостанції в 1921-му році і до початку окупації нашого міста гітлерівцями в 1941-му. Обидва вони приурочені до Дня працівників радіомовлення, телебачення і зв'язку, який відзначають в Україні 16 листопада.

Нещодавно в Криворізькому історико-краєзнавчому музеї відбувся захід, присвячений 90-річчю дротового радіомовлення в Кривому Розі, який організувала й провела провідний працівник музею Ірина СТЕБЛИНА. Вона зазначила, що після 1926-го року було протягнуто чотирнадцять кілометрів дротів – і в шести палацах культури на рудниках (після того, як змонтували там радіовузли) почалася історія дротового радіомовлення. Тоді ж (з метою контролю людей, котрі займалися радіосправою) з'явилося й Товариство друзів радіо. Вона поінформувала, що до початку нападу гітлерівців на Радянський Союз в 1941-му році в Кривому Розі відбулися дві радіовиставки та дві акції (перепис усіх криворіжців, які мали радіоприймачі) з метою контролю. А також – про те, що під час уже самої війни окупанти примушували криворіжців здавати радіоприймачі під загрозою розстрілу у випадку невиконання наказу здавати таку техніку. Натомість вони організували своє, окупаційне, радіомовлення, створивши в Дніпропетровську дуже по-

тужний радіотрансляційний центр, що охоплював усю нашу область. І тоді, з 1942-го року і до 1944-го (аж до кінця окупації) регулярно виходили радіопередачі. В основному, це були промови їхніх керівників ГІТЛЕРА, ГЕБЕЛЬСА та інших, а з 1943-го року по радіо почали читати листи людей, які були привезені в Німеччину, аби продемонструвати слухачам, як там їм добре жилося. Ірина СТЕБЛИНА також розповіла, що з 1944-го року, коли окупантів було вигнано з

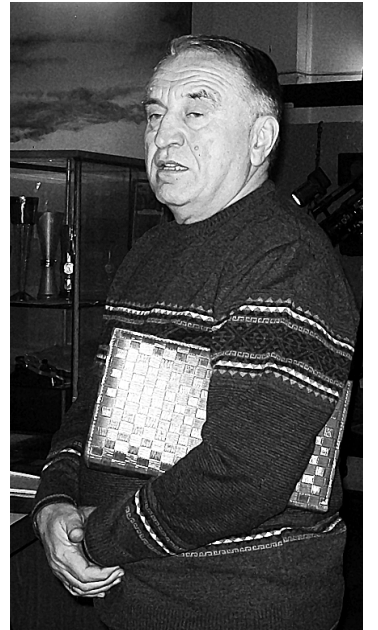
В МУЗЕЇ ПРО 90-РІЧЧЯ ДРОВОГО РАДІОМОВЛЕННЯ

міста, в серпні було поновлено роботу шести радіовузлів – і тут уже функціонувало з півтори тисячі радіоточок.

Посеред інших, на тій зустрічі в музеї виступив Олександр КОЛОСОВ, начальник Криворізького радіовузла і кавалер ордена «Знак Пошани», який має звання «Почесний радист СРСР». Він розповів, що «до 1969-го року в місті фактично було 19 окремих радіовузлів, які підпорядковувались районним відділенням зв'язку, а до 1 жовтня 1969-го року, відповідно до указу Міністра зв'язку України, був організований Криворізький міський

радіотрансляційний вузол». Зазначив, що «на той період у місті нараховувалося 68 тисяч радіоточок, а до 1986-го року у нас практично нараховувалося до 350 тисяч основних радіоточок» і що «попереду нас за кількістю радіоточок були тільки Київ, Дніпропетровськ, Харків і Одеса». Інша справа, що у штаті з обслуговування всіх радіоточок тоді працювало 104 чоловіка, а тепер залишилося тільки четверо, а аудиторія радіослухачів зменшилася приблизно до чотирьох тисяч (в перерахунку на діючі радіоточки).

Цікавим був виступ і Геннадія ЛАЗАРЄВА, військового пенсіонера і колекціонера радіоприймачів та гучномовців. Він підкреслив, що «кожен приймач – це як технічний пам'ятник епохи» і що є навіть такі, які були змонтовані за допомогою зварювання. А також він продемон-

стрував деякі зразки зі своєї колекції, коротко розповівши про них та про це своє захоплення.

Печальним був висновок із всього цього про те, що дротове радіомовлення в Кривому Розі (та і у всій країні) поступово йде в минуле, хоча (це зазначив Олександр КОЛОСОВ) воно сьогодні, коли в країні йде війна, все ж потрібне як частина системи оповіщення в мережі цивільної оборони.

Сергій ЗІНЧЕНКО.
На світлинах: Ірина СТЕБЛИНА і Олександр КОЛОСОВ; виступає Геннадій ЛАЗАРЄВ; частина колекції Геннадія ЛАЗАРЄВА.

Фото автора.

Розвиток мережі радіомовлення з 1921-го по 1941-й

Першу невелику радіостанцію було побудовано на руднику К. ЛІБКНЕХТА у 1921 році. Вона слугувала для прийому урядових розпоряджень та інформації УкрРОСту. Більшовицький уряд приділяв велику увагу розвитку радіомовлення як засобу ідеологічного впливу на людей. Тож, виходячи з установок центральних органів, міськрада на початку 1925 року при бюро інженерно-технічних сил створила аматорські гуртки радіолюбителів та організувала збір коштів на купівлю радіоприймача.

У травні 1927 року, при активному сприянні міськради, було створене міське «Товариство друзів радіо». Останнє відразу розпочало діяльність з об'єднання всіх аматорів у гуртки радіолюбителів. На 1 липня в місті вже діяло 5 приймальних радіостанцій, а восени (7 листопада) на вулиці Карла МАРКСА біля пошти був встановлений перший гучномовець. В окрузі на початок 1927 року діяло 40 приймальних радіостанцій, а в кінці року їх число було доведено до 100. Наступного 1928 року велику увагу приділили розширенню радіотрансляційної мережі та радіофікації робітничих селищ. У зв'язку з масовим розповсюдженням відомчих (а надто – профспілкових) радіостанцій, які часто створювали перешкоди для роботи державних, 17 лютого було ухвалене рішення про порядок про відкриття і попередню реєстрацію приймальних радіостанцій.

У лютому 1929 року затвердили рішення про будівництво міської радіостанції при

окружній конторі зв'язку. Поширення радіоаматорських приймачів, які могли приймати закордонні станції, турбувало партійно-радянську владу. Для контролю за всіма, хто має приймачі, в березні було проведено першу їх реєстрацію, включаючи найпримітніші, – детектори. Паралельно ведеться робота й щодо збільшення трансляційної мережі державного мовлення. З цією метою при відділі народної освіти створено «листяну радіоконсультацію» з питань радіофікації. Спочатку вона займалась винятково листуванням. А з травня почала давати й усні консультації. На кінець 1929 року в окрузі діяло 127 приймальних радіостанцій. В лютому 1930 року за рішенням міськради було відкрито першу в місті майстерню з ремонту радіоапаратури. У червні прийнято постанову про реконструкцію міської радіостанції і випуск радіогазети. Тим же рішенням створено міську редакцію радіомовлення. В кінці року президія обговорює питання про відкриття міського радіоклубу з лабораторією і майстернею. А 1931-й рік ознаменувався виходом першого номеру радіогазети «Червоний гірник», який з'являвся в ефірі один раз на 5 днів. З середини року в практику громадського життя (під тиском партійних органів) увійшло масове прослуховування різних офіційних радіомітингів. Перший, що відбувся 22 червня, був присвячений підготовці до жнив.

У березні 1932 року підприємства Кривого Рогу вперше брали участь у

всесоюзній радіоперекличці. Керівництво Жовтневого і Дзержинського рудоуправлінь розповідали про соціалістичні змагання та досягнуті успіхи з видобутку руди. З цього часу розпочато обов'язкове прослуховування та обговорення подібних передач на всіх промислових підприємствах Кривбасу. Для посилення контролю за радіомовленням та радіообліку радіоприймачів у вересні 1932 року замість редакції було створено комітет радіомовлення. На розгортання радіопробпаганди йому було додатково виділено 17,5 тисячі карбованців. Щоденні передачі місцевого радіовузла розпочалися з 1 квітня 1934 року.

На 1 січня 1933 року на Криворіжжі діяло 654 радіоточки, з них по місту – 389, а ще 265 Криворізький радіовузол встановив у колгоспах. Діяв також короткохвильовий радіоприймач, котрий давав можливість зв'язуватись з усіма містами Дніпропетровської області. Під егідою міськради 25 квітня 1933 року пройшла перша конференція радіоаматорів Криворіжжя. У вересні було ухвалене рішення про встановлення абонлати за прослуховування радіопередач, включаючи детектори. Така складала від 3 до 50 карбованців на рік. Введення її пояснювалося необхідністю накопичити кошти для здійснення радіофікації Кривого Рогу та сіл району.

У 1934 році головну вагу міськрада приділяла розвитку радіотрансляційної мережі в Кривому Розі. За період з 1 січня по 1 вересня було вста-

новлено 360 радіоточок, число яких в місті виросло до 1710, а на кінець року – до двох тисяч. Наступного (1935-го) року центр уваги переноситься на село, де встановлено 4,1 тисячі нових репродукторів, а в Кривому Розі їх число доведено до 3 тисяч. У березні 1936 року було проведено перший районний радіофестиваль, на якому були представлені кращі колективи художньої самодіяльності міста й району. Пізніше (з 28 травня) розпочато регулярні радіочитання, в яких популяризувались кращі зразки стаханівської роботи і висвітлювалось розгортання стаханівського руху в басейні. Перша районна радіоаматорська виставка, на якій (Осеред інших експонатів) було представлено два телевізори, відкрилася 15 листопада. За місяць її відвідало більш десяти тисяч чоловік. Протягом 1936 року на Криворіжжі встановлено 5289 радіоточок, з них у місті – 2145. в кінці року відкрито консультаційний пункт, при якому діяла виставка останніх зразків радіотехніки. А в серпні почала працювати радіотрансляційна станція на риднику імені Ілліча на 250 абонентів.

У червні 1937 року пройшла друга радіовиставка, яку відвідало більше 15 тисяч чоловік. Цей рік відомий своїми трагічними подіями в нашій країні. Пошуки «ворогів народу» в липні привели й до міського радіовузла. Всі недоліки в роботі міських, рудничних і сільських радіовузлів були списані на дію «ворожої руки».

Тоталітарний режим, який набрав силу, призвів до всілякого підкреслювання лояльності до правлячої партії. Міська влада в серпні віддала розпорядження про обов'язкове прослуховування циклів радіолекцій з історії ВКП(б). Під гаслом пропаганди нового виборчого закону і Конституції пройшла перша міська конференція радіослухачів, де всі говорили про свою відданість справі партії та СТАЛІНУ.

У 1938 році (з 15 жовтня) пройшов радіомісячник переобліку всіх радіоаматорів і власників радіоприймачів. Влада взяла на облік всіх потенційних слухачів закордонних радіостанцій. Протягом березня-квітня 1939 року з великим успіхом по ретрансляційній мережі йшли передачі радіофестивалю художньої самодіяльності Криворіжжя. У травні відбулася третя велика радіовиставка, під експозицію було віддано будинок партосвіти на Гданцівці. Саме перед війною, у червні 1941 року, міськрада почала роботи з модернізації трансляційної мережі. Розпочато установку фідерів, що підвищували якість прийому і збільшували ресурс передаючої радіоапаратури. Довести справу до кінця не дозволила агресія фашистської Німеччини.

Олександр МЕЛЬНИК,
заступник директора
Криворізького історико-краєзнавчого музею,
відомий український археолог і краєзнавець (ури-
вок з книги «Криворізька
міськрада в 1928-1941
роках»).

Нардепа та Провідника українських націоналістів Дмитра ЯРОША рідко бачать у будівлі Верховної Ради. Куди більші шанси зустріти його на фронті, де він регулярно буває, в тому числі, - у найгарячіших точках, і де зустрічається з масою людей — від бійців створеної ним Добровольчої української армії до командирів батальйонів чи бригад Збройних сил України, командувачів штабів секторів, очільників інших силових структур різного рівня. Саме там, в зоні проведення антитерористичної операції, ONLINE.UA і вдалося поспілкуватися з Провідником.

- Дмитре Анатолійовичу, за ці дні я не раз чула, що ваших хлопців «немає на передовій». Де конкретно їх «немає»?

- Всі наші підрозділи знаходяться в зонах своєї бойової відповідальності, по всій лінії фронту. Там, де вони потрібні. Вони, в першу чергу, працю-

наскільки можемо, наскільки в нас є можливості. Тобто, ми всі в одному окопі, всі робимо одну справу — звільняємо нашу землю від ворогів, які прийшли сюди. І я думаю, що ми все одно успішно з цим завданням рано чи пізно справимось... Ми ж її прогнозували...

Прогнозували війну?

Я писав статті. Он навіть книжка є. В 2009 році вже було видно, що готується анексія Криму. Я їздив часто по Україні,

на зроби. А народ може повстати. І по тій інформації, яка нам надходить з багатьох населених пунктів, критична маса людей, незадоволених тим, що відбувається там, все ж таки, зростає постійно. При нормальній діяльності наших спецслужб (це ще один напрямок, до ЗСУшного) можна, звичайно, підготувати будь-яку операцію військового характеру. І, як я вже казав, прийти на допомогу повсталому

Авторитетна думка

Дмитро ЯРОШ:

«Ми прогнозували війну.

В 2009 році вже було видно, що готується анексія Криму...»

ють як військові спеціалісти з великим досвідом, скелетують підрозділи Збройних Сил України і знаходяться в повному підпорядкуванні командування АТО.

Співпраця з військовими, зі Службою безпеки України, з іншими структурами як у вас проходить? Проблем немає?

На цей момент — абсолютно ніяких проблем. Хоча багато, чесно вам зізнаюсь, залежить від конкретних командирів. Тут людський фактор грає визначальну роль. Якщо нормальний командир сектора — то й проблем немає. Там, на жаль, вони міняються дуже швидко. На три місяці заступають і, наскільки я розумію, не встигають навіть осягнути всі завдання, які стоять — і їх потім рогутють. Це неправильна схема, буду про це говорити з начальником Генерального штабу (Дмитро ЯРОШ є радником начальника Генштабу України, — ONLINE.UA). Але так — абсолютна зараз взаємодія. Взагалі конфліктів ніяких ніде немає. Навпаки — командири всіх рівнів, починаючи від командирів взводних опорних пунктів і закінчуючи командувачами секторів, постійно дякують за роботу наших і розвідників, і снайперів, і саперів, і мінометників... Тому нормальна абсолютно співпраця. У нас же з багатьма з керівників силових структур склалися побратимські стосунки насправді. Бо ми практично з самого початку разом на війні. І зараз ми допомагаємо Службі безпеки всім, чим можемо, в тому, щоб локалізувати сепаратистське підпілля на звільнених територіях, допомагаємо нашим спецслужбам і в роботі за лінією фронту —

бо структури були скрізь. Вони, на жаль, не були аж такими сильними, ми ж громадська організація всього-на-всього. Але ми бачили, спостерігали намагання Росії розхитати ситуацію, проводити вербовку в силових структурах і так далі. Висновок сам напрашувався: війна буде. На жаль, вона стала.

А як в ній перемоти, в цій війні? Не раз чула, ви говорили, що Україні слід реалізувати хорватський сценарій...

Це один із прикладів — хорватський сценарій (відвоювання окупованої території, — ONLINE.UA). Не може ж бути точної кальки тієї чи іншої ситуації. Я просто вважаю, що Донбас тільки за рахунок політико-дипломатичних заходів ми не зможемо повернути. Це видно по поставі світу. Будь де, де ОБСЄ бере під контроль щось, — воно все заморожується, і нічого доброго для держави, де відбувається конфлікт, це не приносить. Фактично держава втрачає територію таким чином. Тому розраховувати на це не можна.

А на що нам розраховувати?

Треба розраховувати на власні сили свого народу. І на збройні сили, звичайно, на такі структури, як наша — для того, щоби проводити бойові операції зі звільнення. Я більш ніж перекоаний, що якщо ми підняли на належний рівень боєздатність ЗСУ, таку операцію можна було би провести. Можливо, за півроку, можливо, за рік, але, якщо поставити собі це за мету і прийти на допомогу, наприклад, повсталому народу на окупованих територіях, — це мож-

українському народові на окупованих територіях. Це — ідеальний план.

А чи він реальний? Маємо сили для того?

Сила дуже короткий термін ті бандугруповання, які там знаходяться, ми можемо розгромити. Головне — не дати можливості Росії знову ввести регулярні війська. Бо це відразу, безумовно, погіршить ситуацію. Хоча вже навіть зараз ЗСУ — не ті, що були в 2014 році. І я переконаний, що ми можемо тим угрупованням російських військ, що зараз знаходяться по периметру нашого кордону, нанести дуже великі втрати. І вони не зможуть виконати поставлені перед ними Кремлем завдання і окупувати частину наших територій. Навіть якщо залучать авіацію. Грузія — тому приклад. Пригадайте 2008 рік, коли наші ракетники позбивали навіть їхні стратегічні бомбардувальники. Все абсолютно реально, все абсолютно можливо. Головне — чітко ставити перед собою завдання. Тим більше, Бог — на нашому боці. Бо не ми ж прийшли в Росію воювати — ми захищаємо свою землю. Маємо абсолютне на це право.

Лілія РАГУЦЬКА, ONLINE.UA, 22 жовтня 2016 року. Фото автора.

(У скороченому вигляді. Повністю матеріал під заголовком «Народ на Донбасі може повстати, а банди ми там розгромимо швидко, - Дмитро ЯРОШ» можна прочитати за посиланням http://dniprograd.org/2016/10/22/narod-na-donbasi-mozhe-povstati-a-bandi-mi-tam-rozgrozimo-shvidko-dmitro-yarosh_50572)

Будуть відстрілювати чи пакувати в «автозаки»?

Міська влада останнім часом взагалі знахабніла й осатаніла в своєму намаганні перешкодити журналістам (а не їхнім піарникам, які тільки називаються журналістами) в їх намаганні бути присутніми на засіданнях сесії міської ради, аби бачити, як все насправді відбувається, а не так, як висвітлять покірні владцям ТРК «Рудана» й газета «Червоний гірник». А тому декому на вересневій сесії не знайшлося місця навіть у ложі преси, а на жовтневій довелося долати цілі редути так званих правоохоронців, аби дістатися ложі преси. Через це можна припустити, що на листопадовій сесії уже намагатимуться не просто перешкодити журналістам, а пакувати їх в «автозаки» чи навіть — відстрілювати.

Іван БІЛОХРЕСТ

КРИВОРІЖЖЯ: Календар на листопад

Шановні наші читачі, цього року ми продовжуємо публікувати інформацію вже з другого випуску довідника: «Криворіжжя: календар пам'ятних дат і подій на 2016 рік». Його упорядник - Ірина СТЕБЛИНА, старший науковий співробітник Криворізького історико-краєзнавчого музею.

1-1991 р. - в «Червоному гірнику» під рубрикою «репортерські знахідки» опубліковано матеріал про грушу, що росте в садибі В.Ф. Харитонова на вулиці Харцизькій, яка була посаджена, за переказами, «дідом Герасимом на честь свого онука Омеляна. А було це в 1789 році».

2 - 1926 р. - окружний виконком заборонив продаж горілки в святкові дні, в неділі та дні відпочинку.

2-1941 р. - повідомлено, що місцевий скульптор Тетяна Лубенець на замовлення місцевого відділу культури розпочала роботу над погруддям Т.Г.Шевченка. В театрі імені Котляревського відбулась прем'єра спектаклю за п'єсою Б. Грінченка «Степовий гість».

5 - 1931 р. - прем'єрою спектаклю «Справа честі» за твором Ів. Микитенка урочисто відкрився театр «Кривбас». Глядачів було більше тисячі.

5 - 1986 р. - прийнято в експлуатацію Палац культури Північного ГЗК.

6 - 1986 р. - на криворізькому швидкісному трамваї зроблено перший технічний рейс.

10 - 1926 р. - окрвиконком виділив кошти на ремонт будинку під сільськогосподарський музей.

12 - 1941 р. - вийшла збірка поезій «Кобза» місцевого літератора, редактора газети «Дзвін» Михайла Пронченка.

12 - 1941 р. - криворізька міська управа видала наказ про введення обов'язкової трудової повинності для всіх жителів віком більше 16-ти років, крім жінок, які мали дітей віком до 14-ти років.

14 - 1931 р. - повідомлено, що драматичний гурток Жовтневого рудника без узгодження з парткомом поставив п'єсу «За всяку ціну», де була показана жорстокість більшовиків; п'єсу визнано ідеологічно шкідливою.

14 - 1956 р. - в «Червоному гірнику» опубліковано статтю «Таємниця древнього кургану» - про те, як під час прокладання залізничної колії в районі зупинки «Електропідстанція» бульдозеристи розрівняли курган і знайшли поховання в ящику з вапнякових плит, на яких зберігся орнамент, нанесений вохрою.

14 - 1996 р. - з Кривого Рогу в Салоніки вилетів перший пасажирський літак (згідно з угодою між Україною та Грецією).

15 - 1926 р. - оголошено, що комісія з благоустрою міста остаточно визначила місце закладки міського парку - навпроти саду Мершавцева біля злиття рік Інгульця й Саксагані.

16 - 1926 р. - окрвиконком прийняв постанову «Про регулювання порядку їзди вулицями Кривого Рогу». Встановлено швидкість руху автомобілів - 12 кілометрів на годину, коней - 8 кілометрів на годину; вводилися номерні знаки.

16 - 1941 р. - повідомлено про відкриття фізико-математичного факультету в Криворізькому педінституті. Відділ соціального забезпечення міської управи за весь час існування надав допомогу 228 сім'ям репресованих, з них 25 безкоштовно отримали меблі, 70 отримали квартири, 15 особам надано безкоштовне лікування.

18 - 1941 р. - відділ народної освіти міської управи ввів штрафи для батьків дітей 1-7 класів, які не відвідували школу.

19 - 1936 р. - відновлено метеорологічну службу на криворіжжі (перша метеостанція діяла з 1883-го по 1915-й рік).

22-23 - 1941 р. - в приміщенні міського театру відбувся концерт кобзарів-бандуристів під керівництвом Я. Назаренка. В репертуарі - пісні історичні, побутові, жартівливі на слова творів українських поетів, зокрема, - Т.Г.Шевченка.

23 - 1941 р. - управа праці міста Кривого Рогу оголосила про набір гірників-добровольців для роботи в Німеччині.

26 - 1941 р. - редакція газети «Дзвін» звернулася до жителів Кривого Рогу із закликом збирати матеріали і спогади про визвольні змагання 1919-1920 років; зокрема, - про отамана Степового (Костянтина Юрійовича Пестушка).

27 - 1946 р. - артіль «Хімпром» організувала цех для виготовлення мила; щомісяця вироблялося 3 тонни господарчого та 3000 кунсів туалетного мила. Артіль «Харчпром» закінчила обладнання цеху для виготовлення 500 кілограмів повидла щодоби.

28 - 1991 р. - в газеті «Червоний гірник» на прохання В. Мишенко надруковано національний Гімн України на слова П. Чубинського; текст наданий агентством «РУХ-ПРЕС».

30 - 1926 р. - окрвиконком прийняв постанову про заборону використання гирь вагою 400 грамів та 1 пуд.

Листопад 1941 р. - розпочато відбудову однієї з найбільших шахт («Гігант»); її пуск планувався в 1942-му році, було задіяно 1,2 тисячі робітників.